

**Doctor V. CIOCHINĂ, cercetător științific coordonator al IFS
UN APORT DEOSEBIT ÎN DEZVOLTAREA ȘTIINȚEI ZOOTEHNICE
(Vladimir RADIONOV- la 70 de ani de la
naștere)**

Născut la 27 septembrie 1949 în s. Dezghingea, r-nul Comrat, Republica Moldova. Specialitatea zootehnie, Institutul Agricol M.V. Frunze din Chișinău (1972). Doctor habilitat în științe agricole (1997), profesor universitar la Catedra Zootehnie a Universității Agrare de Stat din Moldova (2018).

Domeniile de interes științific: zootehnie generală și specială, ameliorarea genetică și reproducerea raselor de animale, conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice animale, biotehnologii avansate în selecția animalelor.

După absolvirea școlii medii din s. Dezghingea (1967) urmează studiile universitare la Facultatea de Zootehnie a Institutului Agricol M.V. Frunze din Chișinău, care le absolvește eminent (1972). Fiind unul dintre cei mai sârguincioși absolvenți ai facultății din acel an, Vladimir Radionov este repartizat în colhozul natal „Patria” în funcția de zootehnician principal (1972-1975). Astfel, începe activitatea de producție a tănărului specialist în zootehnie, care urma să aplice cunoștințele universitare la ridicarea nivelului de dezvoltare a sectorului zootehnic multiramural și destul de voluminos (taurine – 1450 cap, ovine - 4770 cap, porcine – 7800 cap, păsări – 40400 cap etc). Cu viziuni progresive de specialitate, a atras atenția, în primul rând, la cea mai tradițională ramură zootehnică din zona de Sud a țării – ovicultura, în care vedea rezerve substanțiale de dezvoltare.

Având nevoie de metode științifice pentru ameliorarea genetică a ovinelor, în perioada anilor 1975-1978, face studiile în doctorantură la Catedra Ameliorarea și Genetica Animalelor Agricole a Universității Agrare de Stat din Moldova (UASM), unde realizează cu succes o teză foarte actuală *“Incrucișarea industrială a oilor Țigaie cu berbeci precoci pentru carne-lână”* la specialitatea: 06.02.01 – ameliorarea, selecția, genetica și reproducerea animalelor agricole. Ca rezultat important al acestei cercetări au fost elaborate procedee și metode de sporire a producției de carne a ovinelor din rasa Țigaie prin încrucișări industriale cu rase specializate, obținând *Hibrizi noi de ovine pentru carne* (1978).

Fiind solicitat de către organele administrative raionale și locale, ca specialist de calificare înaltă, activează în funcție de conducere (vicepreședinte) a c-ului „Patria” din s. Dezghingea, r-nul Comrat (1979-1983).

Acumulând o experiență bogată de activitate în producție, începând cu anul 1983 se întoarce în cercetare, activând, de la început, în funcția de cercetător științific superior al Sectorului de Cercetări Științifice al UASM, fiind prin cumul și conferențiar interimar al Catedrei Ameliorarea și Genetica Animalelor Agricole (1983-1990), apoi conferențiar universitar titular al catedrei (1990-1999). În această perioadă, a desfășurat un șir de cercetări aprofundate, ce țin de perfecționarea metodelor de selecție și optimizare a

procesului de ameliorare a ovinelor Țigaie pentru sporirea aptitudinilor de lapte. În baza unor cercetări speciale, pentru prima dată în Republica Moldova, a propus utilizarea rasei *Ostfriză* din Germania – ca cea mai performantă rasă din lume în producția de lapte. Concomitent cu realizarea acestui proiect urmează studiile de post-doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Zootehnie (VIJ, Dubrovîță) din Federația Rusă, după care, susține cu succes teza de doctor habilitat în științe agricole la tema: “*Optimizarea procesului de selecție la crearea tipului de ovine Țigaie pentru lapte*”, specialitatea: 06.02.01 – ameliorarea, selecția, genetica și reproducerea animalelor agricole (1997). Acestea și alte cercetări realizate de autor în domeniul selecției animalelor (ovine, taurine, suine, păsări) i-au permis să participe, cu argumentări științifice, ca coautor la crearea și omologarea în Republica Moldova a unor tipuri noi de animale cu performanțe sporite, recunoscute ca creații de selecție în zootehnie și anume: *Tip de ovine Țigaie pentru lapte (1997)*; *Hibridi de suine în Republica Moldova (2005)*, *Crosul tetralinier de găini broiler Prim-Moldovenesc (2005)*; *Tip de elită de ovine Țigaie Moldovenesc (2007)*; *Tip de taurine Balțat cu negru Moldovenesc (2009)*.

În perioada 1999-2002 activează în funcția de decan al Facultății de Zootehnie a UASM, întreprinzând un șir de măsuri benefice de reorganizare a catedrelor și reformare a programelor de studii pe specialități, de îmbunătățire a curriculumelor, acordând o atenție deosebită procesului didactic, implementează metode noi de predare prin atracția studenților în discuții la studierea materialului.

O etapă aparte în biografia jubiliarului prezintă activitatea în funcția de Șef al Departamentului, ulterior Direcției Generale de Zootehnie cu Inspectoratul de Stat a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (2002-2010), continuând prin cumul și activitatea didactică în cadrul UASM. În această perioadă s-a manifestat ca un conducător-specialist revoluționar progresist de reorganizare și reformare inovativă a sectorului zootehnic din țară. A inițiat elaborarea și promovarea implementării politicii statului în dezvoltarea sectorului zootehnic în sistem și pe baza integrării științei cu producția. Prin hotărâri speciale de Guvern au fost fondate un șir de întreprinderi de stat științifice de producție, coordonatoare - ramurale, cum sunt: ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „*Moldsuinhibrid*”; ÎS pentru Cercetare și Producția păsărilor „*Avicola-Moldova*”; ÎS pentru Cercetarea și Producerea Resurselor Biologice Acvatice „*Acvacultura – Moldova*”; ÎS Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor; Centrele de reproducere a păsărilor: „*Anenii Noi*”, „*Abaclia*” și „*Brînzanii Noi*” etc. Până în prezent, aceste întreprinderi sunt recunoscute drept lider-modele în care se efectuează cercetări științifice de profil, conform proiectelor aprobate de Minister, se implementează tehnologii inovative, iar rezultatele obținute sunt puse în atenția fermierilor pentru aplicare largă. A fost inițiatorul elaborării și perfecționării bazei legislative și normative în domeniul zootehniei (Legea zootehniei, Legea privind selecția și reproducția în zootehnie, Regulamentul de atestare a fermelor zootehnice de prăsilă, Regulamentul cu privire la importul și exportul resurselor animale de prăsilă, Regulamentul privind procedura de eliberare a autorizațiilor pentru importul de carne în Republica Moldova etc).

Începând cu anul 2010 revine din nou titular în activitatea științifică și pedagogică în funcția de profesor al Catedrei zootehnie a UASM, elaborând un șir de cursuri de lecții universitare: *Ameliorarea animalelor*, *Selecția animalelor*, *Biotehnologii avansate în*

ameliorarea animalelor; Selecția globală, Conservarea resurselor genetice, destinate studenților din ciclul I și II, specialitatea 614.1 – Zootehnie; 618.1 – Biotehнологii agricole; 61.MC (masterat de cercetare) – Biotehнологii în obținerea și prelucrarea produselor animaliere. Pentru aceste cursuri a elaborat manuale și lucrări metodico-didactice, curriculumule, prezentări, suporturi de curs, teste de evaluare a cunoștințelor studențești.

Pe parcursul activității științifico-didactice Vladimir Radionov a fost:

- coordonatorul național al Proiectului internațional în cadrul FAO în Republica Moldova, nr.TCP/MOL/3503 - „Elaborarea Strategiei Naționale și Planului de Acțiuni privind conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice animale” (2006-2017);

- președinte al Consiliului Tehnico-Științific în Zootehnie al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (2002-2009), al seminarelor științifice de profil din cadrul UASM la specialitățile 421.01 (2006-2010, 2010-2014) și 165.01 (2016 - prezent), al Consiliului Științific Specializat D 60.06.02.01 (2006);

- membru al Comisiei de experți în științe zootehnice și medical-veterinare a CNAA (2006-2010), al Seminarului Științific de Profil nr. AT-1/8 din 16.02.2017 (2017- prezent), al consiliilor științifice specializate DH 60.06.02.01-02 (2010) și DH 60.06.02.04-02 (2010).

Este autor (coautor) al 122 de lucrări științifice în total, dintre care: 9 monografii și manuale, 24 de recomandări și instrucțiuni științifico-metodice și didactice, 4 brevete de invenții și alte publicații în reviste științifice naționale și internaționale. Rezultatele cercetărilor științifice au fost comunicate la multiple forumuri naționale și internaționale, inclusiv la: Poltava (1992), Iași (1993, 1994), Moscova (1995), Vitebsk (1996), Dubrovița (1997), Tekirdag (2011, 2013), Plovdiv (2013) etc.

Și-a adus aportul personal la pregătirea a peste 2000 de specialiști cu studii universitare în zootehnie. A fost abilitat cu dreptul de conducător/consultant științific pentru pregătirea cadrelor de calificare înaltă la specialitatea de profil, fiind consultant științific la 1 doctor și 3 doctori habilitați în științe agricole.

În toate funcțiile în care a activat timp de 47 de ani a depus abnegație, promovând obiectivitate și inovare, manifestând profesionalism și intelect, diplomație și amabilitate.

Cu ocazia acestei aniversări onorabile, din numele celor care îl cunosc și îl stimează, îi exprimăm dlui Vladimir Radionov recunoștință și înalta apreciere pentru aportul incontestabil în dezvoltarea științei și învățământului zootehnic superior, îi aducem felicitări cordiale, dorindu-i sănătate, prosperitate, viață lungă, bucurii de la cei apropiați și prieteni, realizări științifice în continuare.

La mulți ani!

VOLCONOVICI Liviu, rector al Universității
Agrare de Stat din Moldova, doctor habilitat

BUZU Ion, cercetător științific coordonator
al Institutului de Zoologie, doctor habilitat